Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" Факультет прикладної математики Кафедра системного програмування та спеціалізованих комп'ютерних систем

Лабораторна робота №3

з дисципліни Бази даних і засоби управління на тему:

"Засоби оптимізації роботи СУБД PostgreSQL"

Виконав: студент 3 курсу групи КВ-03 Стецюренко І. С. Перевірив: Петрашенко А. В. *Метою роботи* є здобуття практичних навичок використання засобів оптимізації СУБД PostgreSQL.

Завдання роботи полягає у наступному:

- 1. Перетворити модуль "Модель" з шаблону MVC лабораторної роботи №2 у вигляд об'єктно-реляційної проекції (ORM).
- 2. Створити та проаналізувати різні типи індексів у PostgreSQL.
- 3. Розробити тригер бази даних PostgreSQL.
- 4. Навести приклади та проаналізувати рівні ізоляції транзакцій у PostgreSQL.

Варіант №22

№ варіанта	Види індексів	Умови для тригера
22	Hash, BRIN	after delete, insert

Вимоги до пункту завдання №1

Для перетворення функцій, що реалізують запити до об'єктної бази даних, необхідно встановити бібліотеку sqlAlchemy, налаштувати програму на роботу з ORM, розробити класи-сутності для об'єктів-сутностей, представлених відповідними таблицями БД та пов'язаних зв'язками 1:М, М:М та 1:1 виконати опис схеми бази даних. Особливу увагу приділити контролю зовнішніх зв'язків між таблицями засобами ORM.

Замінити виклики запитів мовою SQL на відповідні запити засобами SQLAlchemy по роботі з об'єктами. Обов'язковим є реалізація вставки, вилучення та редагування екземплярів класів-сутностей. Розробка запитів на генерацію даних та пошук екземплярів класів-сутностей вітається, але не є обов'язковою.

Інтерфейси функцій (вхідні та вихідні аргументи функцій модуля "Модель") мають залишитись без змін.

Корисні посилання: тут і тут.

Вимоги до пункту завдання №2

Відповідно до варіанту індексування продемонструвати на прикладах запитів SQL SELECT підвищення швидкодії їх виконання з використанням індексів, а також пояснити чому для деяких випадків індексування використовувати недоцільно. При цьому для наочного представлення слід використати функцію генерування рандомізованих даних з лабораторної роботи №2, створивши необхідну кількість тестових даних. Навести 4-5 прикладів запитів SELECT (із виведенням результуючих даних), що містять фільтрацію, агрегатні функції, групування та сортування (у необхідних комбінаціях).

Корисні посилання: Hash, B-tree, GIN, BRIN.

Вимоги до пункту завдання №3

Створити тригер бази даних PostgreSQL відповідно до варіанта. Тригерна функція має включати обробку запису, що модифікується (вставляється або вилучається), умовні оператори, курсорні цикли та обробку виключних ситуацій. Виконати відлагодження тригера при різних вхідних даних, навівши 2-3 приклади його використання.

Корисні посилання: тут, тут.

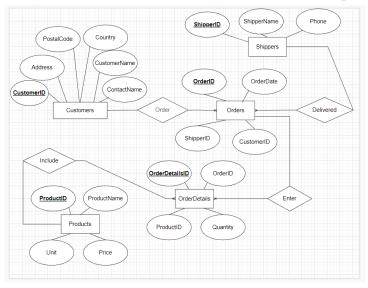
Вимоги до пункту завдання №4

Проаналізувати на прикладах використання рівнів ізоляції транзакцій READ COMMITTED, REPEATABLE READ та SERIALIZABLE, продемонструвавши феномени, які виникають, і спосіб їх уникнення завдяки встановленню відповідного рівня ізоляції транзакцій. Для виконання завдання необхідно відкрити дві транзакції у різних вікнах pgAdmin4 і виконати послідовність запитів INSERT, UPDATE або DELETE у обох транзакціях, що доводять наявність або відсутність певних феноменів.

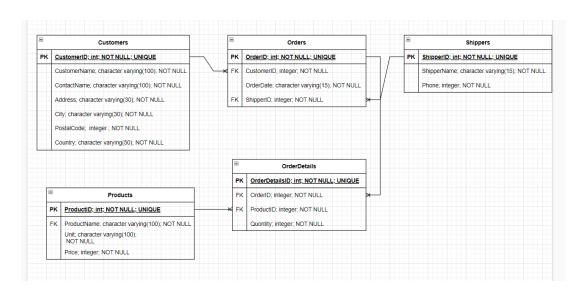
URL репозиторію з вихідним кодом

Завдання 1

Модель "сутність - зв'язок" галузі "доставка продуктів"

мал. 1 ER - діаграма, побудована за нотацією Чена

мал. 2 - ER- діаграма, переведена у таблиці БД

Зміни у порівнянні з першою лабораторною роботою відсутні.

Середовище розробки та налаштування підключення до бази даних

Для виконання лабораторної роботи використовувалась програмування Python та середовище розробки PyCharm 2021.2.1.

Для підключення до серверу бази даних PostgreSQL використано сторонню бібліотеку psycorg2, для реалізації моделі ORM

використовувалася стороння бібліотека SQLAlchemy, середовище для відлагодження SQL-запитів до бази даних - pgAdmin 4.

Класи ORM

У даній лабораторній роботі було реалізовано 5 класів відповідно до 5 існуючих таблиць: Customers, Orders, OrderDetails, Shippers, Products.

Таблиця Customers має стовпчики CustomerId, CustomerName, ContactName, Address, City, PostalCode, Country, а також зв'язок 1:N із таблицею Orders, тому в класі Customers встановлений зв'язок relationship(Orders).

Таблиця Orders має стовпчики OrderID, OrderData, ShipperID, CustomerID, а також зв'язок 1:N із таблицею Shippers, тому в класі Orders встановлений зв'язок relationship(Shippers). Ця таблиця має зв'язок 1:N з таблицею OrderDetails, тому в класі Orders встановлений зв'язок relationship("OrderDetails"). Ця таблиця має зв'язок 1:N з таблицею Shippers, тому в класі Orders встановлений зв'язок relationship("Shippers").

Таблиця OrderDetails має стовпчики OrderDetailID, OrderID, ProductID, Quantity, а також зв'язок 1:N із таблицею Orders, тому в класі OrderDetails встановлений зв'язок relationship(Orders). Ця таблиця має зв'язок 1:N з таблицею Products, тому в класі OrderDetails встановлений зв'язок relationship("Products").

Таблиця Products має стовпчики ProductID, ProductName, Price, Unit, а також зв'язок 1:N із таблицею OrderDetails, тому в класі Products встановлений зв'язок relationship(OrderDetails).

Таблиця Shippers має стовпчики ShipperID, ShipperName, Phone, а також зв'язок 1:N із таблицею Orders, тому в класі Shippers встановлений зв'язок relationship(Orders).

Нижче наведена програмна реалізація класів ORM мовою Python (лістинги усіх модулей надані нижче):

```
class Customers(Base):
    __tablename__ = "Customers"

CustomerID = Column("CustomerID", Integer, primary_key=True, nullable=False)
CustomerName = Column("CustomerName", String, nullable=False)
```

```
ContactName = Column("ContactName", String, nullable=False)
          Address = Column("Address", String, nullable=False)
          City = Column("City", String, nullable=False)
          PostalCode = Column("PostalCode", Integer, nullable=False)
          Country = Column("Country", String, nullable=False)
          orders = relationship('Orders')
          def init (self, customerid, customername, contactname, address, city, postalcode, country):
             self.CustomerID = customerid
             self.CustomerName = customername
             self.ContactName = contactname
             self.Address = address
             self.City = city
             self.PostalCode = postalcode
             self.Country = country
          def repr (self):
             return f"{self.CustomerID} {self.CustomerName} {self.ContactName} {self.Address} {self.City}
{self.PostalCode} {self.Country}"
        class OrderDetails(Base):
           tablename = "OrderDetails"
          OrderDetailID = Column("OrderDetailID", Integer, primary_key=True, nullable=False)
          OrderID = Column("OrderID", Integer, ForeignKey('Orders.OrderID'), nullable=False)
          ProductID = Column("ProductID", Integer, ForeignKey('Products.ProductID'), nullable=False)
          Quantity = Column("Quantity", Integer, nullable=False)
          products = relationship('Products')
          orders = relationship('Orders')
          def init (self, orderdetailid, orderid, productid, quantity):
             self.OrderDetailID = orderdetailid
             self.OrderID = orderid
             self.ProductID = productid
             self.Quantity = quantity
          def __repr__(self):
             return f"{self.OrderDetailID} {self.OrderID} {self.ProductID} {self.Quantity} "
        class Orders(Base):
           tablename = "Orders"
          OrderID = Column("OrderID", Integer, primary_key=True, nullable=False)
          CustomerID = Column("CustomerID", Integer, ForeignKey('Customers.CustomerID'), nullable=False)
          OrderDate = Column("OrderDate", String, nullable=False)
          ShipperID = Column("ShipperID", Integer, ForeignKey('Shippers.ShipperID'), nullable=False)
          customers = relationship('Customers')
          order details = relationship('OrderDetails')
          shippers = relationship('Shippers')
```

```
def init (self, orderid, customerid, orderdate, shipperid):
    self.OrderID = orderid
    self.CustomerID = customerid
    self.OrderDate = orderdate
    self.ShipperID = shipperid
  def repr (self):
    return f"{self.OrderID} {self.CustomerID} {self.OrderDate} {self.ShipperID} "
class Products(Base):
  tablename = "Products"
  ProductID = Column("ProductID", Integer, primary key=True, nullable=False)
  ProductName = Column("ProductName", String, nullable=False)
  Unit = Column("Unit", String, nullable=False)
  Price = Column("Price", Numeric, nullable=False)
  order details = relationship('OrderDetails')
  orders = relationship('Orders')
  def __init__(self, productid, productname, unit, price):
    self.ProductID = productid
    self.ProductName = productname
    self.Unit = unit
    self.Price = price
  def repr (self):
    return f"{self.ProductID} {self.ProductName} {self.Unit} {self.Price} "
class Shippers(Base):
   tablename = "Shippers"
  ShipperID = Column("ShipperID", Integer, primary key=True, nullable=False)
  ShipperName = Column("ShipperName", String, nullable=False)
  Phone = Column("Phone", String, nullable=False)
  def init (self, shipperid, shippername, phone):
    self.ShipperID = shipperid
    self.ShipperName = shippername
    self.Phone = phone
  def __repr__(self):
    return f"{self.ShipperID} {self.ShipperName} {self.Phone}"
```

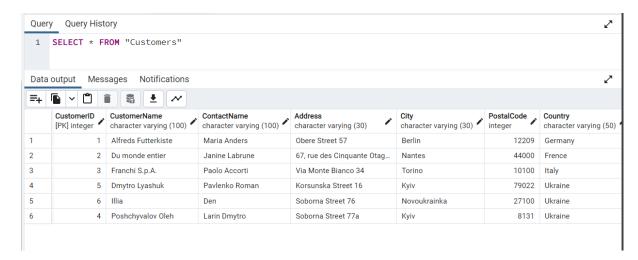
Приклад запитів у вигляді ORM

Запит вставки

Цей запит реалізовано за допомогою функції insert(для кожної таблиці своя функція). Спочатку у меню користувач обирає опцію вставки,

далі обирає таблицю, до якої хоче додати запис і вводить необхідні дані. Є перевірка введених даних. У разі успішного додавання запису користувач бачить відповідне повідомлення. Реалізацію запиту вставки продемонструємо на прикладі таблиці Customers.

```
Welcome!
                               Main menu
                               1. Show one table
                               2. Show all table
                               3. Insert data
                               4. Delete data
                               5. Update date
                               6. Exit
Make your choice => 3
                                  1. Customers
                                  2. OrderDetails
                                  3. Orders
                                  4. Products
                                  5. Shippers
Make your choice => 1
CustomerID = 9
Incorrect number entered, please enter again => 6
CustomerName = Illia
ContactName = Den
Address = Soborna Street 76
City = Novoukrainka
PostalCode = 27100
Country = Ukraine
Continue work with DB? Y/N =>
```


Лістинг функцій Insert

```
def insert customers():
  Session = sessionmaker(bind=engine)
  session = Session()
  print('CustomerID =', end=' ')
  while 1:
    id = input()
    id = int(id)
     if (id != (session.query(Customers).count() + 1)):
       print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
     else:
       break
  print('CustomerName =', end=' ')
  name = input()
  print('ContactName =', end=' ')
  cname = input()
  print('Address =', end=' ')
  address = input()
  print('City =', end=' ')
  city = input()
  print('PostalCode =', end=' ')
  code = input()
  print('Country =', end=' ')
  country = input()
  session.add(Customers(id, name, cname, address, city, code, country))
  session.commit()
def insert_order_details():
  Session = sessionmaker(bind=engine)
  session = Session()
  print('OrderDetailID =', end=' ')
  while 1:
    id = input()
    id = int(id)
     if (id != (session.query(OrderDetails).count() + 1)):
```

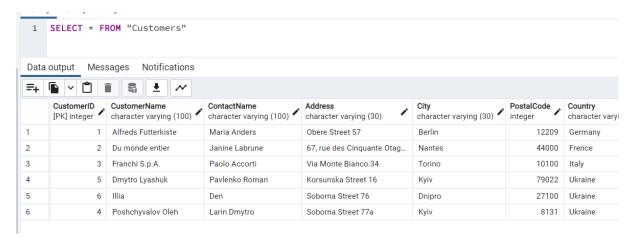
```
print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
     else:
       break
  print('OrderID =', end=' ')
  while 1:
     o_id = input()
     o_id = int(o_id)
    if (o id > session.query(Orders).count()):
       print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
     else:
       break
  print('ProductID =', end=' ')
  while 1:
    p_id = input()
    p_id = int(p_id)
     if (p id > session.query(Products).count()):
       print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
     else:
       break
  print('Quantity =', end=' ')
  quantity = input()
  session.add(OrderDetails(id, o_id, p_id, quantity))
  session.commit()
def insert orders():
  Session = sessionmaker(bind=engine)
  session = Session()
  print('OrderID =', end=' ')
  while 1:
    id = input()
    id = int(id)
    if (id != (session.query(Orders).count() + 1)):
       print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
     else:
       break
  print('CustomerID =', end=' ')
  while 1:
    c_id = input()
    c_{id} = int(c_{id})
    if (c_id > session.query(Customers).count()):
       print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
     else:
       break
  print('OrderDate =', end=' ')
  date = input()
  print('ShipperID =', end=' ')
  while 1:
    s id = input()
     s id = int(s id)
    if (s id > session.query(Shippers).count()):
       print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
```

```
else:
       break
  session.add(Orders(id, c id, date, s id))
  session.commit()
def insert products():
  Session = sessionmaker(bind=engine)
  session = Session()
  print('ProductID =', end=' ')
  while 1:
    id = input()
    id = int(id)
    if (id != (session.query(Products).count() + 1)):
       print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
     else:
       break
  print('ProductName =', end=' ')
  name = input()
  print('Unit =', end=' ')
  unit = input()
  print('Price =', end=' ')
  price = input()
  session.add(Products(id, name, unit, price))
  session.commit()
def insert shippers():
  Session = sessionmaker(bind=engine)
  session = Session()
  print('Shippers =', end=' ')
  while 1:
    id = input()
    id = int(id)
    if (id != (session.query(Shippers).count() + 1)):
       print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
     else:
       break
  print('ShipperName =', end=' ')
  name = input()
  print('Phone =', end=' ')
  phone = input()
  session.add(Shippers(id, name, phone))
  session.commit()
```

Запит редагування

Цей запит реалізовано за допомогою функції update. Спочатку користувач обирає, у якій таблиці потрібно змінити запис і за яким ідентифікатором. Також потрібно обрати атрибут, що редагується. У разі успішного редагування користувач побачить відповідне повідомлення. Редагування запиту продемонструємо на прикладі таблиці Customers.

```
Continue work with DB? Y/N => |
                                Main menu
                               1. Show one table
                               2. Show all table
                               3. Insert data
                               4. Delete data
                               5. Update date
                               6. Exit
Make your choice => 5
                                  1. Customers
                                  OrderDetails
                                  3. Orders
                                  4. Products
                                  5. Shippers
Make your choice => 1
Enter the number CustomerID, which you want to change => 6
                                  1. CustomerName
                                  2. ContactName
                                  Address
                                  4. City
                                  5. PostalCode
                                  6. Country
Make your choice => 4
New value of City => Dnipro
Continue work with DB? Y/N =>
```


Лістинг функцій Update

```
def update():
  Session = sessionmaker(bind=engine)
  session = Session()
  tables = ['Customers', 'OrderDetails', 'Orders', 'Products', 'Shippers']
  width = shutil.get_terminal_size().columns
  position = (width - max(map(len, tables))) // 2
  print(" ")
  for line in range(5):
     print(''* position + f'{line + 1}.' + tables[line])
  print("Make your choice =>", end=' ')
  while 1:
     number = input()
     number = int(number)
     if 0 > \text{number} > 5:
       print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
     else:
       break
  if number == 1:
     print("Enter the number CustomerID, which you want to change =>", end=' ')
     while 1:
       id = input()
       id = int(id)
       if (id > session.query(Customers).count()):
          print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
       else:
          break
     lines = ['CustomerName', 'ContactName', 'Address', 'City', 'PostalCode', 'Country']
     position = (width - max(map(len, lines))) // 2
     print(" ")
     for line in range(6):
       print(' ' * position + f'{line + 1}. ' + lines[line])
     print("Make your choice =>", end=' ')
     while 1:
       number = input()
       number = int(number)
       if 0 > \text{number} > 6:
          print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
       else:
```

```
break
  if number == 1:
    print("New value of CustomerName =>", end=' ')
    name = input()
    i = session.query(Customers).get(id)
    i.CustomerName = name
  elif number == 2:
    print("New value of ContactName =>", end=' ')
    name = input()
    i = session.query(Customers).get(id)
    i.ContactName = name
  elif number == 3:
    print("New value of Address =>", end=' ')
    address = input()
    i = session.query(Customers).get(id)
    i.Address = address
  elif number == 4:
    print("New value of City =>", end=' ')
    city = input()
    i = session.query(Customers).get(id)
    i.City = city
  elif number == 5:
    print("New value of PostalCode =>", end=' ')
    code = input()
    i = session.query(Customers).get(id)
    i.PostalCode = code
  elif number == 6:
    print("New value of Country =>", end=' ')
    country = input()
    i = session.query(Customers).get(id)
    i.Country = country
  session.add(i)
  session.commit()
elif number == 2:
  print("Enter the number OrderDetailID, which you want to change =>", end=' ')
  while 1:
    id = input()
    id = int(id)
    if (id > session.query(OrderDetails).count()):
       print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
    else:
       break
  lines = ['OrderID', 'ProductID', 'Quantity']
  position = (width - max(map(len, lines))) // 2
  print(" ")
  for line in range(3):
     print(' ' * position + f'{line + 1}. ' + lines[line])
  print("Make your choice =>", end=' ')
  while 1:
    number = input()
    number = int(number)
    if 0 > \text{number} > 3:
       print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
    else:
       break
```

```
if number == 1:
     print("New value of OrderID =>", end=' ')
     while 1:
       o id = input()
       o id = int(o id)
       if (o id > session.query(Orders).count()):
          print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
       else:
          break
    i = session.query(OrderDetails).get(id)
    i.OrderID = o id
  elif number == 2:
     print("New value of ProductID =>", end=' ')
     while 1:
       p_id = input()
       p id = int(p id)
       if (id > session.query(Products).count()):
          print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
       else:
          break
    i = session.query(OrderDetails).get(id)
     i.ProductID = p_id
  elif number == 3:
     print("New value of Quantity =>", end=' ')
    quantity = input()
     i = session.query(OrderDetails).get(id)
     i. Quantity = quantity \\
  session.add(i)
  session.commit()
elif number == 3:
  print("Enter the number OrderID, which you want to change =>", end=' ')
  while 1:
    id = input()
    id = int(id)
    if (id > session.query(OrderDetails).count()):
       print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
    else:
       break
  lines = ['CustomerID', 'OrderDate', 'ShipperID']
  position = (width - max(map(len, lines))) // 2
  print(" ")
  for line in range(3):
     print(' ' * position + f'{line + 1}. ' + lines[line])
  print("Make your choice =>", end=' ')
  while 1:
    number = input()
    number = int(number)
    if 0 > \text{number} > 3:
       print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
    else:
       break
  if number == 1:
     print("New value of CustomerID =>", end=' ')
     while 1:
       c_id = input()
```

```
c id = int(c id)
       if (c_id > session.query(Customers).count()):
          print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
       else:
         break
    i = session.query(Orders).get(id)
    i.CustomerID = c id
  elif number == 2:
    print("New value of OrderDate =>", end=' ')
    date = input()
    i = session.query(Orders).get(id)
    i.OrderDate = date
  elif number == 3:
    print("New value of ShipperID =>", end=' ')
    while 1:
       s id = input()
       s_id = int(s_id)
       if (s id > session.query(Products).count()):
          print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
       else:
         break
    i = session.query(Orders).get(id)
    i.ShipperID = s_id
  session.add(i)
  session.commit()
elif number == 4:
  print("Enter the number ProductID, which you want to change =>", end=' ')
  while 1:
    id = input()
    id = int(id)
    if (id > session.query(Products).count()):
       print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
    else:
       break
  lines = ['ProductName', 'Unit', 'Price']
  position = (width - max(map(len, lines))) // 2
  print(" ")
  for line in range(3):
     print(''* position + f'{line + 1}.' + lines[line])
  print("Make your choice =>", end=' ')
  while 1:
    number = input()
    number = int(number)
    if 0 > \text{number} > 3:
       print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
    else:
       break
  if number == 1:
    print("New value of ProductName =>", end=' ')
    name = input()
    i = session.query(Products).get(id)
    i.ProductName = name
  elif number == 2:
    print("New value of Unit =>", end=' ')
    unit = input()
```

```
i = session.query(Products).get(id)
    i.Unit = unit
  elif number == 3:
    print("New value of Price =>", end=' ')
    price = input()
    i = session.query(Products).get(id)
    i.Price = price
  session.add(i)
  session.commit()
elif number == 5:
  print("Enter the number OrderDetailID, which you want to change =>", end=' ')
  while 1:
    id = input()
    id = int(id)
    if (id > session.query(Shippers).count()):
       print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
    else:
  lines = ['ShipperName', 'Phone']
  position = (width - max(map(len, lines))) // 2
  print(" ")
  for line in range(2):
    print(' ' * position + f'{line + 1}. ' + lines[line])
  print("Make your choice =>", end=' ')
  while 1:
    number = input()
    number = int(number)
    if 0 > \text{number} > 2:
       print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
    else:
       break
  if number == 1:
    print("New value of ShipperName =>", end=' ')
    name = input()
    i = session.query(Shippers).get(id)
    i.ShipperName = name
  elif number == 2:
    print("New value of Phone =>", end=' ')
    phone = input()
    i = session.query(Shippers).get(id)
    i.Phone = phone
  session.add(i)
  session.commit()
```

Запит видалення

Цей запит реалізовано за допомогою функції delete. Спочатку користувач обирає таблицю, з якої потрібно видалити дані. Потім потрібно ввести номер ідентифікатора запису для видалення. Якщо такого ідентифікатора не існує, то користувач побачить повідомлення про помилку. У разі успішного видалення запису користувач побачить відповідне повідомлення

Реалізацію запиту видалення продемонструємо на таблиці Customers.

```
Main menu

1. Show one table

2. Show all table

3. Insert data

4. Delete data

5. Update date

6. Exit

Make your choice => 4

"

1. Customers

2. OrderDetails

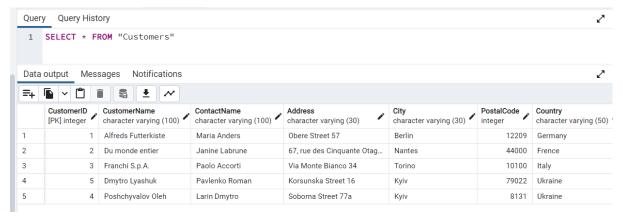
3. Orders

4. Products

5. Shippers

Make your choice => 1

Enter the number CustomerID, which you want to delete => 6
```


Лістинг функцій Delete

```
def delete():
  Session = sessionmaker(bind=engine)
  session = Session()
  tables = ['Customers', 'OrderDetails', 'Orders', 'Products', 'Shippers']
  width = shutil.get_terminal_size().columns
  position = (width - max(map(len, tables))) // 2
  print(" ")
  for line in range(5):
     print(' ' * position + f'{line + 1}. ' + tables[line])
  print("Make your choice =>", end=' ')
  while 1:
     number = input()
    number = int(number)
     if 0 > \text{number} > 5:
       print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
     else:
```

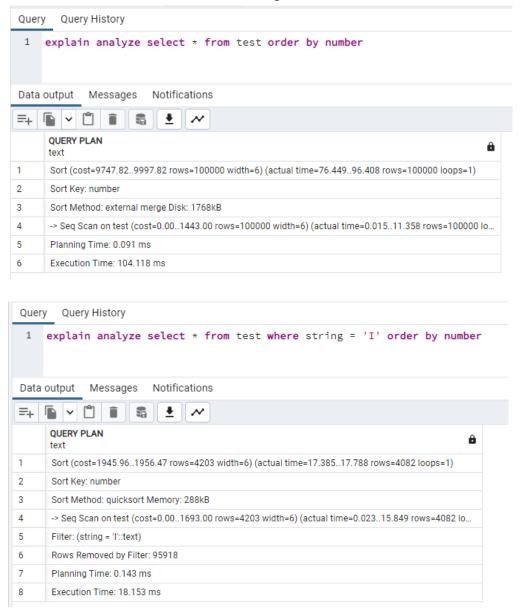
```
break
if number == 1:
  print("Enter the number CustomerID, which you want to delete =>", end=' ')
  while 1:
    id = input()
    id = int(id)
    if (id > session.query(Customers).count()):
       print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
    else:
       break
  session.delete(session.query(Customers).filter(Customers.CustomerID == id).one())
elif number == 2:
  print("Enter the number OrderDetailsID, which you want to delete =>", end=' ')
  while 1:
    id = input()
    id = int(id)
    if (id > session.query(Customers).count()):
       print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
    else:
       break
  session.delete(session.query(OrderDetails).filter(OrderDetails.OrderDetailID = id).one())
elif number == 3:
  print("Enter the number OrderID, which you want to delete =>", end=' ')
  while 1:
    id = input()
    id = int(id)
    if (id > session.query(Customers).count()):
       print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
    else:
       break
  session.delete(session.query(Orders).filter(Orders.OrderID == id).one())
elif number == 4:
  print("Enter the number ProductID, which you want to delete =>", end=' ')
  while 1:
    id = input()
    id = int(id)
    if (id > session.query(Customers).count()):
       print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
    else:
       break
  session.delete(session.query(Products).filter(Products.ProductID == id).one())
elif number == 5:
  print("Enter the number ShipperID, which you want to delete =>", end=' ')
  while 1:
    id = input()
    id = int(id)
    if (id > session.query(Customers).count()):
       print('Incorrect number entered, please enter again =>', end=' ')
    else:
  session.delete(session.query(Shippers).filter(Shippers.ShipperID == id).one())
session.commit()
```

Завдання 2

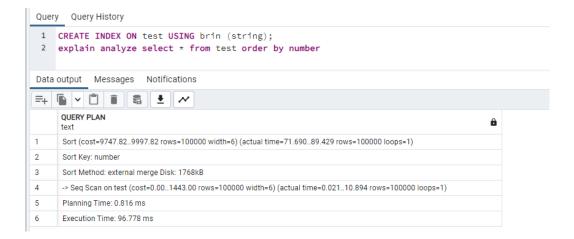
Для тестування використовуються 100000 рандомних даних в окремій таблиці, згенерованим запитом з другої лабораторної роботи.

```
CREATE TABLE IF NOT EXISTS public.test
    string text COLLATE pg_catalog."default" NOT NULL,
    "number" integer NOT NULL
TABLESPACE pg_default;
ALTER TABLE IF EXISTS public.test
    OWNER to postgres;
Query Query History
    INSERT INTO "test" (number, string)
 2
    (select trunc(random() * 5000)::int,
    chr(trunc(65 + random() * 25)::int)
 4 from generate_series(1, 100000) )
            Messages Notifications
Data output
INSERT 0 100000
Query returned successfully in 1 secs 107 msec.
```

Без використання індекса

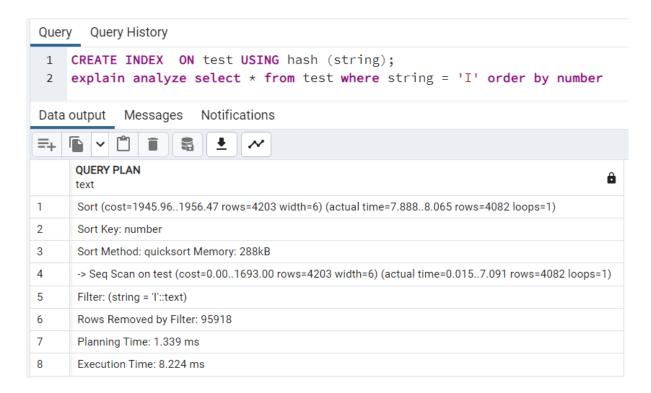

BRIN індекс

Як видно на зображенні, сортування з BRIN індексом працює швидше, ніж без нього. BRIN індекс працює так: всі дані діляться на секції, і кожного разу, коли ми шукаємо мінімальне число, ми дивимось на метадані кожної секції. Зазвичай там зберігається мінімальне і максимальне число секції, але може бути й по іншому. Це дозволяє не проглядати зайвий раз деякі лілянки пам'яті.

HASH індекс

Як видно на зображенні, сортування з НАЅН індексом працює швидше, ніж без нього. НАЅН індекс працює так: хеш-індекси зберігають 32-бітний хеш-код, отриманий зі значення індексованого стовпця. Отже, такі індекси можуть обробляти лише прості порівняння рівності. Планувальник запитів розглядатиме використання хеш-індексу щоразу, коли індексований стовпець бере участь у порівнянні за допомогою оператора рівності: =.

Завдання 3

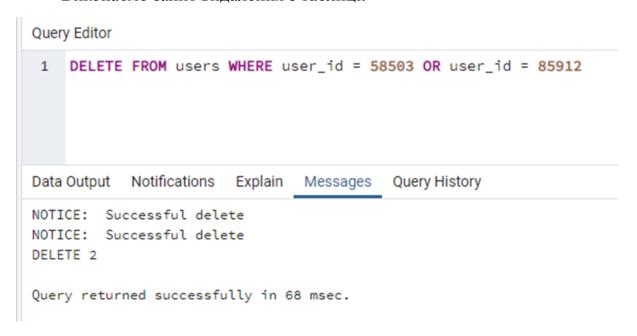
Для тестування тригерів створимо таблицю, для зберігання повідомлень від тригеру.

```
1 -- Table: public.messages
2
3 -- DROP TABLE public.messages;
4
5 CREATE TABLE public.messages
6 (
7    id integer NOT NULL DEFAULT nextval('messages_id_seq'::regclass),
8    date_time timestamp with time zone,
9    message character varying COLLATE pg_catalog."default"
10 )
11
12 TABLESPACE pg_default;
13
14 ALTER TABLE public.messages
15 OWNER to postgres;
```

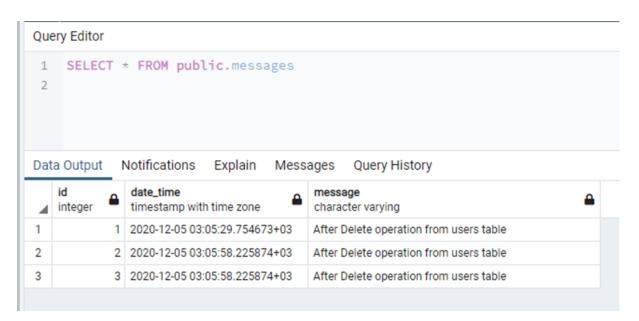
Команда створення тригеру:

```
1 CREATE OR REPLACE FUNCTION my_trigger_func() RETURNS trigger AS $$
 2 DECLARE
      curs CURSOR FOR SELECT * FROM users;
        ROW users%ROWTYPE;
       IF (TG_OP = 'DELETE') THEN
 6
           INSERT INTO messages (message, date_time) VALUES ('After Delete operation from users table', NOW());
           RAISE NOTICE 'Successful delete';
 8
           RETURN OLD;
      ELSEIF (TG_OP = 'INSERT') THEN
 10
          IF NEW.user_id < 2000 THEN
 11 ₹
               RAISE NOTICE 'Id can't be less than 2000':
 12
               RETURN NULL;
 13
          END IF;
 14
 15
 16 ♥
          FOR ROW IN curs LOOP
            IF NEW.user_name like ROW.user_name THEN
 17 ₹
 18
                   NEW.user_name = NEW.user_name || "_upd";
 19 ₹
               END IF;
 20
          END LOOP;
21
 22
           INSERT INTO messages (message, date_time) VALUES ('After Delete operation from users table', NOW());
 23
            RAISE NOTICE 'Successful insert';
 24
            RETURN NEW;
 25
       END IF;
26 END;
27 $$ language plpgsql;
29 DROP TRIGGER IF EXISTS my_trigger on users;
31 CREATE TRIGGER my_trigger
32 AFTER DELETE OR INSERT
 33 ON users
34 FOR EACH ROW EXECUTE PROCEDURE my_trigger_func();
Data Output Notifications Explain Messages Query History
Query returned successfully in 64 msec.
```

Виконаємо запит видалення з таблиці:

Бачимо повідомлення від тригеру. Зміст таблиці Messages також був змінений:

Виконаємо запит додавання даних:

```
Query Editor

1 INSERT INTO users VALUES (1234, 'DDDD')

Data Output Notifications Explain Messages Query History

NOTICE: Id can't be less than 2000
INSERT 0 1

Query returned successfully in 76 msec.
```

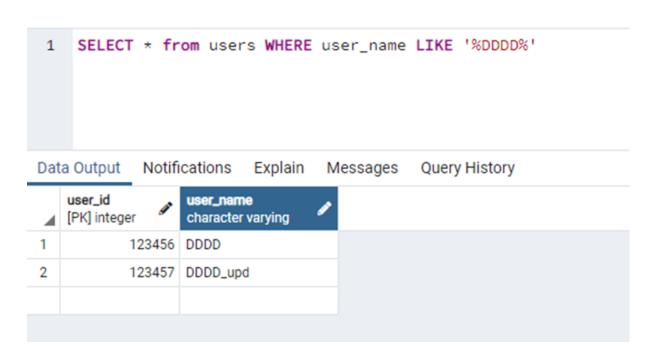
Тригер повернув «Помилку» через те, що ми не виконали його умову додавання даних. Виконаємо запит, з збільшенням індексів:

```
1 INSERT INTO users VALUES (123456, 'DDDD');
2 INSERT INTO users VALUES (123457, 'DDDD');

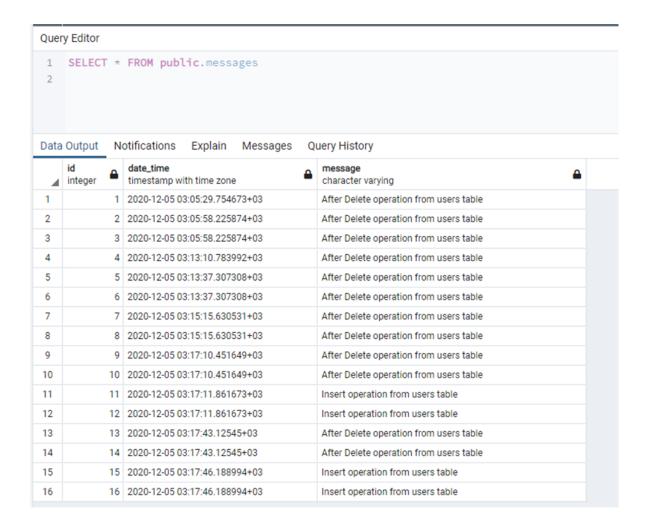
Data Output Notifications Explain Messages Query History

NOTICE: Successful insert
NOTICE: Successful insert
INSERT 0 1
```

Бачимо повідомлення від тригеру. Зміст таблиці users був змінений наступним чином:

Зміст таблиці Logs також був змінений:

Завдання 4

Створення таблиці:

```
-- Table: public.transaction

-- DROP TABLE IF EXISTS public.transaction;

CREATE TABLE IF NOT EXISTS public.transaction

(
    id bigint NOT NULL DEFAULT nextval('transaction_id_seq'::regclass),
    "numeric" bigint,
    text text COLLATE pg_catalog."default",
    CONSTRAINT transaction_pkey PRIMARY KEY (id)
)

TABLESPACE pg_default;

ALTER TABLE IF EXISTS public.transaction
    OWNER to postgres;
```

```
Query Query History

1 INSERT INTO "transaction" ("numeric", "text") VALUES (11, 'text1'), (22, 'text2'), (33, 'text3'), (44, 'text4');

Data output Messages Notifications

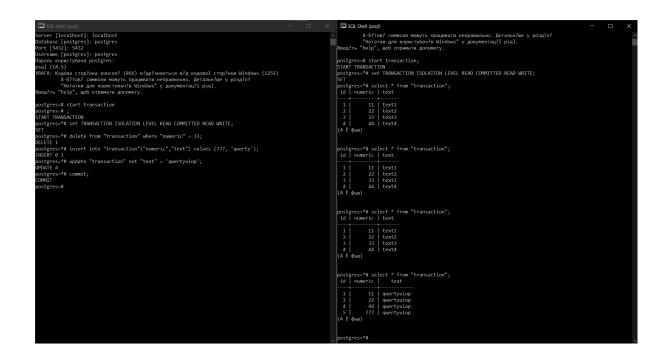
INSERT 0 4

Query returned successfully in 51 msec.
```

READ COMMITTED

Read Committed — рівень ізоляції транзакції, який вибирається в Postgres Pro за замовчуванням. У транзакції, що працює на цьому рівні, запит SELECT бачить ті дані, які були зафіксовані до початку запиту; він ніколи не побачить незафіксованих даних або змін, внесених у процесі виконання запиту паралельними транзакціями. По суті, запит SELECT бачить знімок бази даних у момент початку виконання запиту. Тобто, доки паралельні транзакції не завершать своє виконання (commit), якихось змін у даній транзакції видно не буде.

Дані після вставки, видалення та редагування у одній транзакції та іншій:

Друга транзакція не може вносити змін доки не завершиться перша транзакція:

Після того, як запити у першій транзакції були "закомічені", друга транзакція має змогу викликати запити та виконувати їх:

```
Decrease [lostgres]; localized

bathase [lostgres]; postgres

where [sostgres]; postgres

burners [lostgres]; postgres

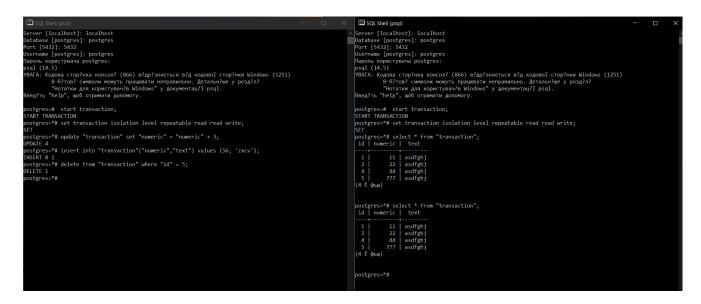
burner
```

Тобто, коли друга транзакція бачить зміни у першій транзакції за допомогою запитів UPDATE та DELETE, то виникає феномен повторного читання (транзакція, що читає, «не бачить» зміни даних, які були нею раніше прочитані), а при INSERT виникає читання фантомів (ситуація, коли при повторному читанні в рамках однієї транзакції одна і та ж вибірка дає різні множини рядків). Тобто, на цьому рівні забезпечується захист від чорнового, «брудного» читання, проте, в процесі роботи однієї транзакції інша може бути успішно завершена та зроблені нею зміни зафіксовані.

REPEATABLE READ

У режимі Repeatable Read видно лише ті дані, які були зафіксовані до початку транзакції, але не видно незафіксовані дані та зміни, здійснені іншими транзакціями в процесі виконання цієї транзакції (однак запит бачитиме ефекти попередніх змін у своїй транзакції, незважаючи на те, що вони не зафіксовані).

Друга транзакція не бачить змін першої:

Спроба втручання до тих самих даних після сотті другою транзакцією:

```
Some (leadboot) localboot
furbase [notgree]: potgree
furbase [notgree]: pot
```

```
Discretified by the second (860) algoriment and a vacanoi corpine Windows (1251)

PRANTA Kapeta Compone moneyrs paguagears mempananeo. Branushar y postfa?

Bacths Thela's, and orpower ganacears mempananeo. Branushar y postfa?

Bacths Thela's, and orpower ganacears mempananeo. Branushar y postfa?

Bacths Thela's, and orpower ganacears mempananeo. Branushar y postfa?

Bacths Thela's, and orpower ganacears.

Bacths Thela's, and orpower ganacears
```

Видно, що читання фантомів в цьому випадку виникає, тобто можна використати insert у другій транзакції, поки не закінчилася перша, тут спрацює перший commit, і усі зміни у другій транзакції, можна сказати, будуть зроблені просто так та ніде не будуть збережені. У цьому рівні ізоляції є заборона іншим транзакціям змінювати рядки, які були зчитані незавершеною транзакцією. Однак інші транзакції можуть вставляти нові рядки. Користуватися даним та вищими рівнями транзакцій без необхідності зазвичай не рекомендується.

SERIALIZABLE

Найвищий рівень ізольованості; транзакції повністю ізолюються одна від одної, кожна виконується так, ніби паралельних транзакцій не існує. Тільки на цьому рівні паралельні транзакції не схильні до ефекту "фантомного читання". Дії у першій та другій транзакції:

```
Server [localbost]: localbost
Outdass [postgres]: postgres
Out [so2]: postgres
Outdass [postgres]: post
```

Даний рівень призначений для недопущення читання фантомів. На цьому рівні ізоляції гарантується максимальна узгодженість даних.